

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ)

24. август 2017.

Напомене. Испит траје 180 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

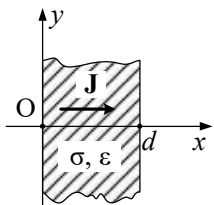
Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА

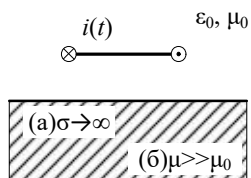
ПИТАЊА

1. Одредити коефицијенте електростатичке индукције за систем који чине две концентричне, бесконачно танке сферне металне љуске, полупречника a (љуска 1) и b (љуска 2), при чему је $a < b$. Љуске се налазе у ваздуху. Референтно тело нултог потенцијала је сфера у бесконачности.

2. У бесконачно великој плочи од линеарног диелектрика, дебљине d , проводности σ и релативне пермитивности $\epsilon_r = 1 + x^2/d^2$, постоји стационарна струја. Вектор густине струје је дат изразом $\mathbf{J} = J_0 \mathbf{i}_x$, где је J_0 константа. Околна средина је вакуум. Одредити запреминску густину везаних наелектрисања у диелектрику.

3. Илустровати теорему ликова за случај хоризонталне жичане контуре, у којој постоји струја $i(t)$ и која се налази изнад равног, бесконачно великог (а) савршеног проводника и (б) феромагнетика

(а)	(б)

4. (а) Написати потпун систем једначина у диференцијалном комплексном облику за брзопроменљиво електромагнетско поље, ако је у свакој тачки средине познат вектор јачине побудне струје $\mathbf{J}$. (б) На основу претходних једначина, извести једначину континуитета.

(а)	(б)

5. Раван, униформан, простопериодичан ТЕМ талас простире се у вакууму. Површинска густина средње снаге која се преноси таласом је $10\mu\text{W}/\text{m}^2$. Израчунати ефективне вредности (а) електричног поља, и (б) магнетског поља овог таласа.

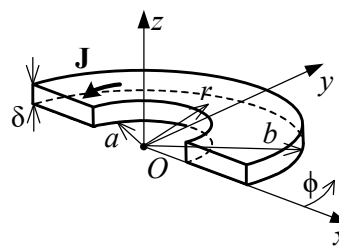
(а)	(б)

6. Како се дефинишу (а) интензитет зрачења, (б) усмереност и (в) појачање антене?

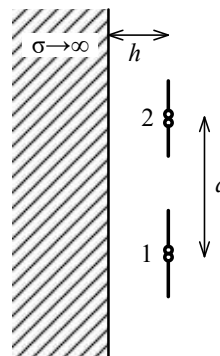
(а)	(б)	(в)

ЗАДАЦИ

1. У вакууму постоји простопериодична струја, високе кружне учестаности ω , расподељена по запремини танког полукружног диска унутрашњег полупречника a , спољашњег полупречника b и дебљине δ ($\delta \ll a$), као на слици. Вектор густине струје дат је изразом у цилиндричном координатном систему, $\mathbf{J} = \sqrt{2}J_0 \sin\phi \cos(\omega t + \beta r)\mathbf{i}_\phi$, где је J_0 константа, $\beta = \omega\sqrt{\mu_0\epsilon_0}$, $a \leq r \leq b$, и $0 \leq \phi \leq \pi$. (а) Одредити расподелу наелектрисања диска. (б) Одредити у тачки O комплексни вектор јачине електричног поља који потиче од наелектрисања добијеног под (а). (в) Одредити комплексни вектор јачине индукваног електричног поља у тачки O .

2. Предајни (1) и пријемни (2) полуталасни дипол су постављени у вакууму, на међусобном растојању $d = 2\text{m}$, вертикално један изнад другог, као на слици. На растојању $h = 0,5\text{m}$ од дипола, налази се вертикална, савршено проводна равна. Предајни дипол се напаја из генератора простопериодичног сигнала, учестаности $f = 2,4\text{GHz}$. (а) Израчунати спрегу између датих антена, дефинисану количником снаге коју пријемна антена предаје прилагођеном пријемнику и снаге којом се напаја предајна антена, P_p/P_0 . (б) Како треба оријентисати предајни дипол да би спрега између антена била нула? Образложити одговор, израчунати неопходне величине и скицирати одговарајућу слику. Сматрати да су диполи без губитака.

Напомена: у цилиндричном координатном систему је:

$$\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r} \frac{\partial}{\partial r}(rA_r) + \frac{1}{r} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$$

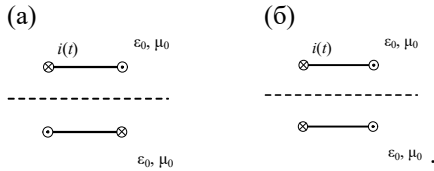
**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ),
ОДРЖАНОГ 24. АВГУСТА 2017. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $[\mathbf{b}] = [\mathbf{a}]^{-1} = \frac{4\pi\epsilon_0 ab}{b-a} \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -1 & b/a \end{bmatrix}$.

2. $\rho_p = -\frac{2J_0\epsilon_0 x}{\sigma d^2}$.

3.

4. (a) $\text{rot } \underline{\mathbf{E}} = -j\omega \underline{\mathbf{B}}$, $\text{rot } \underline{\mathbf{H}} = \underline{\mathbf{J}} + \underline{\mathbf{J}}_i + j\omega \underline{\mathbf{D}}$, $\text{div } \underline{\mathbf{D}} = \underline{\rho}$, $\text{div } \underline{\mathbf{B}} = 0$, $\underline{\mathbf{D}} = \epsilon_0 \underline{\mathbf{E}} + \underline{\mathbf{P}}$, $\underline{\mathbf{H}} = \frac{\underline{\mathbf{B}}}{\mu_0} - \underline{\mathbf{M}}$, $\underline{\mathbf{P}} = \underline{\mathbf{P}}(\underline{\mathbf{E}})$, $\underline{\mathbf{M}} = \underline{\mathbf{M}}(\underline{\mathbf{B}})$, $\underline{\mathbf{J}} = \underline{\mathbf{J}}(\underline{\mathbf{E}})$. (б) $\text{div } (\underline{\mathbf{J}} + \underline{\mathbf{J}}_i) = -j\omega \underline{\rho}$.

5. (a) $E \approx 61,4 \frac{\text{mV}}{\text{m}}$. (б) $H \approx 162,9 \frac{\mu\text{A}}{\text{m}}$.

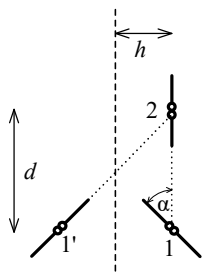
6. (a) $I_{zr}(\theta, \phi) = r^2 |\mathbf{P}(r, \theta, \phi)|$. (б) $g_d(\theta, \phi) = \frac{I_{zr}(\theta, \phi)}{(I_{zr})_{sr}}$. (в) $g_p(\theta, \phi) = \frac{4\pi I_{zr}(\theta, \phi)}{P_{zr} + P_{gub}}$, где је $\mathbf{P}$ Поинтингов вектор, P_{zr} снага зрачења и P_{gub} снага губитака.

ЗАДАЦИ

1. (a) Наелектрисања постоје само по запремини диска, $\underline{\rho} = -\frac{J_0 \cos \phi}{j\omega r} e^{j\beta r}$.

(б) $\underline{\mathbf{E}}_\rho = \frac{J_0 \delta}{8j\omega\epsilon_0} \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b} + j\beta \ln \frac{b}{a} \right) \mathbf{i}_x$ (в) $\underline{\mathbf{E}}_{\text{ind}} = j\omega \frac{\mu_0 J_0 \delta}{8} (b-a) \mathbf{i}_x$.

2. (a) $P_p / P_0 \approx 9,927 \cdot 10^{-7}$. (б) Да би спрега била нула, потребно је дипол 1 оријентисати или нормално на цртеж, или га ротирати у равни цртежа за угао $\alpha = \arctan\left(\frac{2h}{d}\right) \approx 26,6^\circ$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 30. АВГУСТА У 14:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ, У СОБИ 646, ЈЕ 30. АВГУСТА ОД 14:30 ДО 15:00 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика